

การศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

A STUDY OF SOCIAL ENTREPRENEUR'S CHARACTERISTICS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN SAMUT PRAKAN PROVINCE

รุจิรา รักวงษ์^{1*}

สุกัญญา แคมช้อย²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Rujira Rakwong¹

Sukanya Chaemchoy²

^{1,2}Faculty of Education, Chulalongkorn University

*Corresponding Author E-mail: 6380142727@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพนักเรียน ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา ผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 383 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การทดสอบ Two way ANOVA และ Scheffe's method ผลการศึกษาพบว่า

1) คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ความแปรปรวนของคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน โดยใช้ตัวแปรเพศและระดับการศึกษา พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน

คำสำคัญ: คุณลักษณะ; ผู้ประกอบการสังคม; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aims 1) to study level of social entrepreneur's characteristics of secondary school students in Samut Prakan province and 2) to compare level of social entrepreneur's characteristics of secondary school students in Samut Prakan according to gender and education levels. The informants were 383 students from 25 secondary schools in Samut Prakan province in academic year of 2021. Data were collected by questionnaire. The collections were analyzed by descriptive statistics which were frequency, percentage, means, and standard deviations and inferential statistics which were independent Two-way ANOVA and Scheffe's Method.

The results were found that:

1. Level of social entrepreneur's characteristics of secondary school students in Samut Prakan both in overall and individual aspect were at high level.

2. Social entrepreneur's characteristics of secondary school students in Samut Prakan between different gender were not different. The social entrepreneur's characteristics of secondary school students in Samut Prakan among different education levels were different statistically significant at .05level. The variance of social entrepreneurs' characteristics of the students by using two independent variables which were gender and education levels did not interact.

Keyword: Characteristic; Social Entrepreneur; Secondary School

บทนำ

สถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบันมีความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเวทีการค้าโลกส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศกลุ่มบนของประเทศระดับรายได้ ปานกลาง จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) ถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้เกิดการผลักดันประเทศไทยให้หลุดจากกับดักรายได้ปานกลาง (ศักดิพล เจือศรีกุล, 2560) การที่ประเทศไทยพยายามพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า แต่ยังคงพบปัญหาในด้านสังคมยังมีความเสื่อมโทรม ความยากจน และความเหลื่อมล้ำเป็นบริเวณกว้าง (Blackburn, R., & Ram, M. 2006) ดังนั้น รัฐบาลจึงหันมาทบทวนแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนารอบด้านอย่างยั่งยืน ในปัจจุบันพบว่าหลาย ๆ ประเทศให้ความสำคัญกับการประกอบกิจการเพื่อสังคมที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม โดยมี “ผู้ประกอบการสังคม (Social entrepreneur)” ทำหน้าที่ผลักดันให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางสังคม ใช้ทักษะทางธุรกิจผสมผสานเข้ากับความคิดสร้างสรรค์ต่อชุมชน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น (Kane, 2011; McPhee, 2014; Savitz, 2013)

จากรายงานของ Global Entrepreneurship Monitor : GEM ที่ศึกษากิจกรรมของผู้ประกอบการสังคมทั่วโลกได้ให้นิยาม “ผู้ประกอบการสังคม(Social entrepreneur)” หมายถึง ผู้ประกอบการที่ตระหนักถึงปัญหาของสังคมและสรรหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาและสร้างคุณค่าทางสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้คนในประเทศมีลักษณะเป็นผู้ประกอบการสังคม โดยการปลูกฝัง “คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม (characteristic’s social entrepreneur)” ให้กับคนทุกช่วงวัย ในอนาคตถ้าประเทศไทยมีผู้ประกอบการสังคมจำนวนมากขึ้นจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปในทางที่ดีขึ้น (พัคตร์ผจง วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์. 2552) สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 กำหนดผลลัพธ์พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcome of Education : DOE Thailand) ให้นักเรียนมีคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ต้องธำรงความเป็นไทย และแข่งขันเวทีโลก ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ นักเรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับนักเรียน (มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ.2561) ดังนั้น การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จะนำมาสร้างธุรกิจและพัฒนาสังคมไปพร้อมกัน (อำพล ชะโยมชัย, 2560; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550)

จากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการ (2561) เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการสังคม พบว่า หลักสูตรในประเทศไทยเน้นการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ทั้ง ๆ ที่การสอนความเป็นผู้ประกอบการสังคมนั้นสามารถสอนได้ในทุกช่วงวัย (Swanson, 2017) โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการสังคมในทุกระดับชั้นอย่างเหมาะสม และจากแผนปฏิบัติงานประจำปี 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีการจัดทำกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2563) จากข้อมูลผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าต้นสังกัดมีนโยบายในการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการสังคมแต่ยังพบว่ายังไม่มีแนวทางจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 50,362 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 383 คน การสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของ Krecie and Morgan (1970) โดยระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

2) การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามบุญชม ศรีสะอาด (2546) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post Hoc Test) และพบว่ามึระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อ	คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม	ระดับคุณลักษณะ		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การวางแผน	3.611	0.700	มาก
2.	การมุ่งความสำเร็จ	3.810	0.807	มาก
3.	การโน้มน้าวใจ	3.558	0.800	มาก
4.	การมีความคิดสร้างสรรค์	3.688	0.818	มาก
5.	การมีความเชี่ยวชาญธุรกิจ	3.524	0.806	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด		3.627	0.662	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม พบว่า ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.627$, S.D.=0.662) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการมีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม ด้านการมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}= 3.810$, S.D.=0.807) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}= 3.688$, S.D.=0.818) และด้านการวางแผน ($\bar{X}= 3.611$, S.D.=0.700) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ

เพศ		คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม					เฉลี่ยรวมทั้งหมด
		การวางแผน	การมุ่งความสำเร็จ	การโน้มน้าวใจ	การมีความคิดสร้างสรรค์	การมีความเชี่ยวชาญธุรกิจ	
ชาย (n=122)	$\bar{X}$	3.486	3.689	3.494	3.539	3.436	3.529
	S.D.	0.811	0.841	0.930	0.974	0.849	0.750
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก

เพศ		คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม					
		การวางแผน	การมุ่ง ความสำเร็จ	การ โน้มน้าวใจ	การ มีความคิด สร้างสรรค์	การมีความ เชี่ยวชาญ ธุรกิจ	เฉลี่ยรวม ทั้งหมด
หญิง (n=261)	$\bar{X}$	3.669	3.867	3.588	3.758	3.566	3.690
	S.D.	0.634	0.784	0.731	0.724	0.782	0.614
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
เฉลี่ยรวม ทั้งหมด (n=383)	$\bar{X}$	3.611	3.810	3.558	3.688	3.524	3.627
	S.D.	0.700	0.807	0.800	0.818	0.806	0.662
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.627$, S.D.=0.662) พิจารณาจำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.690$, S.D.=0.614) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมุ่งความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.867$, S.D.=0.784) รองลงมาคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.758$, S.D.=0.724) และด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.669$, S.D.=0.634) ตามลำดับ และเพศชาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.529$, S.D.=0.750) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมุ่งความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.689$, S.D.=0.841) รองลงมา คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.539$, S.D.=0.974) และด้านการโน้มน้าวใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.494$, S.D.=0.930) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษา		คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม					
		การวางแผน	การมุ่ง ความสำเร็จ	การ โน้มน้าวใจ	การมี ความคิด สร้างสรรค์	การมีความ เชี่ยวชาญ ธุรกิจ	เฉลี่ยรวม ทั้งหมด
ปีที่ 1 (n=63)	$\bar{X}$	3.429	3.710	3.246	3.524	3.397	3.461
	S.D.	0.672	0.870	0.939	0.802	0.793	0.708
	ระดับ	มาก	มาก	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
ปีที่ 2 (n=64)	$\bar{X}$	3.167	3.551	3.543	3.387	3.130	3.355
	S.D.	0.675	0.717	0.634	0.876	0.615	0.577
	ระดับ	ปานกลาง	มาก	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ปีที่ 3 (n=64)	$\bar{X}$	3.451	3.641	3.477	3.605	3.477	3.530
	S.D.	0.676	0.784	0.859	0.821	0.917	0.680
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

ชั้นมัธยมศึกษา		คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม					
		การวางแผน	การมุ่ง ความสำเร็จ	การ โน้มน้าวใจ	การมี ความคิด สร้างสรรค์	การมีความ เชี่ยวชาญ ธุรกิจ	เฉลี่ยรวม ทั้งหมด
ปีที่ 4 (n=64)	$\bar{X}$	3.792	3.922	3.637	3.746	3.698	3.759
	S.D.	0.703	0.876	0.828	0.974	0.862	0.742
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
ปีที่ 5 (n=64)	$\bar{X}$	3.880	3.895	3.652	3.879	3.737	3.809
	S.D.	0.566	0.800	0.723	0.655	0.749	0.565
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
ปีที่ 6 (n=64)	$\bar{X}$	3.945	4.141	3.789	3.984	3.706	3.913
	S.D.	0.566	0.656	0.702	0.591	0.714	0.516
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก
เฉลี่ยรวม ทั้งหมด (n=383)	$\bar{X}$	3.611	3.810	3.558	3.688	3.524	3.627
	S.D.	0.700	0.807	0.800	0.818	0.806	0.662
	ระดับ	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.627$, S.D.=0.662) พิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่มีคุณลักษณะคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.913$, S.D.=0.516) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.355$, S.D.=0.577) และพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนด้านการมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.810$, S.D.=0.87) ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=4.141$, S.D.=0.656) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}=3.551$, S.D.=0.717) ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยรองลงมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.611$, S.D.=0.700) ระดับการศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.945$, S.D.=0.566) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}=3.167$, S.D.=0.675) ด้านการโน้มน้าวใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.558$, S.D.=0.800) ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.798$, S.D.=0.702) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{X}=3.246$, S.D.=0.939) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.688$, S.D.=0.818) ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=3.984$, S.D.=0.591) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}=3.387$, S.D.=0.876) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีความเชี่ยวชาญธุรกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.524$, S.D.=0.806) ระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ($\bar{X}=3.737$,

S.D.=0.749) และระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}$ =3.130, S.D.=0.615) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
เพศ	.525	1	.525	1.319	.252
ระดับการศึกษา	14.429	5	2.886	7.242*	.000
เพศ * ระดับการศึกษา	4.356	5	.871	2.186	.055
ความคลาดเคลื่อน	147.845	371	.399		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า พิจารณาตามเพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ($F=1.319$, $Sig=0.252$) และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมที่แตกต่างกัน ($F=7.242^*$, $Sig=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและระดับชั้น ไม่ส่งผลต่อระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน ($F=2.186$, $Sig=0.055$)

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาปีที่ 1 3.461	มัธยมศึกษาปีที่ 2 3.356	มัธยมศึกษาปีที่ 3 3.530	มัธยมศึกษาปีที่ 4 3.759	มัธยมศึกษาปีที่ 5 3.809	มัธยมศึกษาปีที่ 6 3.913
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3.461	-	.106	-.069	-.298	-.348	-.452*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3.356		-	-.175	-.403*	-.453*	-.558*
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3.530			-	-.229	-.279	-.383*
มัธยมศึกษาปีที่ 4	3.759				-	-.050	-.154
มัธยมศึกษาปีที่ 5	3.809					-	-.104
มัธยมศึกษาปีที่ 6	3.913						-

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษา

ต่าง ๆ มีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คู่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

อภิปรายผล

1. ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนของโรงเรียน มีการเตรียมเนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจเบื้องต้นให้นักเรียน จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนในทุกระดับชั้นได้ลงมือปฏิบัติทำธุรกิจขนาดเล็กด้วยตนเอง เช่น โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur Creation: NEC) โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการน้อย พรรณร้อยอาหารว่าง เป็นต้น ร่วมกับนักเรียนได้การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีชั่วโมงกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ กำหนดให้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อสร้างความตระหนักต่อสังคมในกับนักเรียนในทุกระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้นักเรียนสามารถการบูรณาการความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกิดคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมในตัวนักเรียนขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2562) กล่าวว่า กระบวนการสร้างความตระหนัก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเห็นคุณค่าของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Lee (2018) กล่าวว่า หากผู้เรียนได้รับความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้ประกอบการสูง

2. คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนที่มีเพศและระดับชั้นต่างกัน พบว่ามีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกับทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวัง (ชนิกานต์ ปัทม, 2561) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าเพศที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนแต่อย่างใด อาจเนื่องมาจากการจัดหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ให้นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ทำให้นักเรียนหญิงและนักเรียนชายได้รับการศึกษาที่มีการปลูกฝังคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุคนธ์ธำ เสงี่ยม (2556) ได้เปรียบเทียบคุณลักษณะด้าน จิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนที่มีระดับการศึกษา

ต่างกัน พบว่ามีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเนื่องมาจากประสบการณ์การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมให้นักเรียน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียนแตกต่างกัน ส่งผลให้ให้นักเรียนเกิดทัศนคติ ความรู้ และรู้คุณค่าในการเป็นผู้ประกอบการสังคมที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Manandhar & Shrestha (2019) พบว่านักศึกษาในชั้นปีแตกต่างกัน การมีพฤติกรรมการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก องค์กรประกอบย่อยด้านการมีความเชี่ยวชาญธุรกิจค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ โดยประสานความร่วมมือกับชุมชนและผู้ประกอบการในชุมชน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับธุรกิจและการวิเคราะห์ปัญหาในชุมชนและสังคม เตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานของการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านการมีความเชี่ยวชาญธุรกิจให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้น ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจในการเป็นผู้ประกอบการสังคม สร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำธุรกิจจากผู้ประกอบการสังคมที่ประสบความสำเร็จ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และการจัดบรรยากาศ สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ที่ได้รับ

คุณลักษณะผู้ประกอบการสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่พบว่าค่าเฉลี่ยไม่ได้มีค่าระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน พบว่าสถานศึกษาควรรักษาและพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมคุณลักษณะผู้ประกอบการสังคม จัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างพื้นฐานความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการสังคมผ่านประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้มีส่วนร่วมกับชุมชนให้มากขึ้นจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนประยุกต์สิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง จะทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณลักษณะผู้ประกอบการขึ้นภายในตนเองให้สูงขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *รายการวิจัย การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)*. พริกหวานกราฟฟิค.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *การประกอบการเพื่อสังคม : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อรังสรรค์สังคม*. สยามรัฐรายวัน 15, 84 (28 สิงหาคม 2550).
- ชนิกานต์ ปัทม. (2561). *พฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์*. วิทยานิพนธ์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พัชร์ผจง วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์พล เจือศรีกุล. (2560). *ผู้ประกอบการไทยกับเศรษฐกิจไทยปี 2560*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565, จาก <https://m.posttoday.com/social/think/477397>
- สุคนธ์ธำ เส็งเจริญ. (2556). *การเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 : สำนักงานเขตพื้นที่*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ.2561*. กรุงเทพมหานคร: 21 เซนจูรี่ จำกัด.

- อำพล ชะโยมชัย. (2018). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ ระหว่างคุณลักษณะความเป็นผู้ ประกอบการทางสังคมขององค์กรกับความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย. *Panyapiwat Journal*, 31(10), 13-25.
- Blackburn, R., & Ram, M. (2006). Fix or fixation? The contributions and limitations of entrepreneurship and small firms to combating social exclusion. *Entrepreneurship and Regional Development*, 18(1), 73-89.
- Kane, G. (2012). *The green executive: corporate leadership in a low carbon economy*. Routledge.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Lee, K. (2018). What do we think how best to teach university students to become entrepreneurial: The lecturers' perspective. *Proceedings of the 6th International Conference on Innovation and Entrepreneurship*, USA, 206-213.
- Manandhar, T. & Shrestha, P. (2019). A study on Relationship Between Self-discipline and Study Habits among Nursing Students at Bhaktapur, Nepal. *International Journal of Health Sciences and Research*. 9(5): 242-248.
- McPhee, W. (2014). A new sustainability model: Engaging the entire firm. *Journal of Business Strategy*, 35(2), 4-12.
- Savitz, A. (2013). *Talent, transformation, and the triple bottom line: How companies can leverage human resources to achieve sustainable growth*. John Wiley & Sons.
- Swanson, L. A. (2017). *Entrepreneurship and Innovation Toolkit*.
- Singer, S., Amorós, J. E., & Arreola, D. M. (2015). *Global Entrepreneurship Monitor 2014 Global Report*. Mexico, Monterrey: Global Entrepreneurship Monitor Association.